

Č. j.: 38488/24/7700-60501-402026

Všechny finanční úřady, včetně Specializovaného finančního úřadu
Odvolací finanční ředitelství

METODICKÝ POKYN
k problematice organizačních složek státu realizujících projekt
v režimu rozpočtových pravidel

Účinnost	30. 10. 2024
Důvod přijetí	nastavení správní praxe
Oblast úpravy	zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v rozhodném znění (dále jen „rozpočtová pravidla“)
Agenda	správa odvodů za porušení rozpočtové kázně
Základní ustanovení	§ 14f, § 14e a § 26 rozpočtových pravidel
Předcházející metodické materiály	---
Související metodické materiály	Metodika – Organizační složka státu jako realizátor projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, č.j. 82518/19/7700-40500-402026 ze dne 5. 2. 2020 Metodický pokyn k § 14f rozpočtových pravidel, č.j. 4308/21/7700-40500-050429 ze dne 19. 3. 2021 Odpověď na metodický dotaz – (ne)aplikace § 14f rozpočtových pravidel poskytovatelem, č.j. 30549/23/7600-50500-402026 ze dne 28. 4. 2023
Technické postupy v IS/Úlohy ADIS	---
Přílohy	---
Judikatura, literatura	---

Anotace:

Metodický pokyn k problematice stanovení náležitostí či podmínek (dále také souhrnně „náležitosti“) pro použití prostředků organizační složce státu realizující projekt a k problematice postupů daných rozpočtovými pravidly, které je možno použít ve vztahu k organizační složce státu realizující projekt.

Primární příjemci:

Úřední osoby útvarů kontroly zvláštních činností

- využití při vyřizování podnětů týkajících se podezření na porušení rozpočtové kázně u organizačních složek státu realizujících projekt;
- využití při daňové kontrole prováděné v rámci správy odvodů za porušení rozpočtové kázně u organizačních složek státu realizujících projekt.

Čl. I**Realizace projektu organizační složkou státu**

[1] Organizační složky státu (dále též „OSS“) mohou **být v režimu rozpočtových pravidel** realizátory projektu/akce (dále jen „projekt“) financovaného/financované prostředky státního rozpočtu, včetně případného evropského spolufinancování (dále též „OSS realizující projekt“). Organizační složky státu realizující projekt nejsou v postavení příjemce prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu včetně evropského spolufinancování (dále jen „prostředky státního rozpočtu“), tj. v postavení příjemce dotace, neboť hospodaří přímo s prostředky státního rozpočtu¹. Nelze k nim tedy přistupovat jako k příjemcům dotace, a to ani ze strany poskytovatele ani ze strany finančního úřadu.

[2] Ačkoliv OSS realizující projekt nejsou v pozici příjemce dotace, jsou jim pro použití prostředků státního rozpočtu určených na realizaci projektu stanovovány náležitosti, jejichž porušením/nesplněním může dojít ze strany OSS realizující projekt k porušení rozpočtové kázně dle § 44 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel neoprávněným použitím prostředků státního rozpočtu. Náležitosti pro použití prostředků státního rozpočtu jim stanovuje OSS, která je/stojí v přeneseném slova smyslu v roli poskytovatele (dále jen „OSS v roli poskytovatele“)² ve vztahu k OSS realizující projekt, přičemž OSS v roli poskytovatele je buďto odlišná od OSS realizující projekt³, nebo je s ní totožná⁴.

[3] Skutečnost, zda OSS v roli poskytovatele je odlišná od OSS realizující projekt nebo je s ní totožná, ovlivňuje

- „způsob“, jakým by měly být v souladu s rozpočtovými pravidly stanovovány náležitosti pro použití prostředků státního rozpočtu OSS realizující projekt a „tok“ prostředků státního rozpočtu určených k realizaci projektu

a

¹ § 45 odst. 1 rozpočtových pravidel – Organizační složka státu hospodaří s prostředky státního rozpočtu, které jí stanoví správce kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu.

² Poskytovatelem ve vlastním slova smyslu tato OSS nemůže být, protože stejně jako OSS realizující projekt, i tato OSS hospodaří přímo s prostředky státního rozpočtu.

³ OSS v roli poskytovatele je např. MMR a OSS realizující projekt je např. MŠMT.

⁴ OSS v roli poskytovatele je např. věcný útvar MMR a OSS realizující projekt je jiný věcný útvar MMR.

- možnost/nemožnost OSS v roli poskytovatele řešit případná pochybení při použití prostředků státního rozpočtu určených na realizaci projektu OSS realizující projekt bez účasti finančního úřadu.

I. OSS v roli poskytovatele odlišná od OSS realizující projekt

[4] Je-li OSS v roli poskytovatele odlišná od OSS realizující projekt (dále jen „odlišná OSS v roli poskytovatele“), znamená to, že prostředky státního rozpočtu určené na realizaci projektu **by měly být rozpočtovým opatřením⁵ přesunuty** z rozpočtu odlišné OSS v roli poskytovatele do rozpočtu OSS realizující projekt. Konkrétně u odlišné OSS v roli poskytovatele dojde ke snížení rozpočtu výdajů o prostředky určené k realizaci projektu a k jejich přesunutí do rozpočtu OSS realizující projekt, jejíž rozpočet bude o tuto částku zvýšen.

[5] Odlišná OSS v roli poskytovatele stanoví OSS realizující projekt náležitosti, za kterých mají být prostředky státního rozpočtu použity, přičemž tyto náležitosti by měly být stanoveny **rozpočtovým opatřením**. V praxi velmi často dochází ke stanovování náležitostí, za kterých mají být prostředky státního rozpočtu určené k realizaci projektu použity, jinými dokumenty, než je rozpočtové opatření, např. dokumenty nazvanými „opatření“, „dopis ředitele sekce“, „podmínky“, „rozhodnutí“ apod. (dále jen „dokument o stanovení podmínek“). Tato praxe je všeobecně přijímána, tj. případné stanovení náležitostí dokumentem o stanovení podmínek, místo rozpočtovým opatřením, je akceptováno a není překážkou pro případné následné vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně⁶.

[6] Náležitosti, za kterých mají být prostředky státního rozpočtu použity, může odlišná OSS v roli poskytovatele OSS realizující projekt v souladu s § 26 odst. 2 rozpočtových pravidel stanovit rozpočtovým opatřením, resp. dokumentem o stanovení podmínek, **obdobně⁷ podle § 14 odst. 4 rozpočtových pravidel**, tedy obdobně jako jsou rozhodnutím o poskytnutí dotace stanovovány podmínky příjemci dotace. Musí však být přihlédnuto k tomu, že OSS realizující projekt nemá postavení příjemce dotace⁸. Rozpočtovým opatřením, resp. dokumentem o stanovení podmínek, může odlišná OSS v roli poskytovatele rovněž stanovit, že nesplnění některých náležitostí stanovených pro realizaci projektu nebo porušení povinností stanovených právním předpisem bude postiženo nižším odvodem za porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 14 odst. 5 rozpočtových pravidel. Pokud je nižší odvod stanovován procentem nebo procentním rozmezím, měl by být vztážen buďto **k celkové částce přesunu** (= k částce rozpočtovým opatřením přesunutých prostředků), nebo ve vztahu **k částce, v jejímž rozsahu byla porušena rozpočtová kázeň⁹**.

[7] Pokud se odlišná OSS v roli poskytovatele na základě kontrolního zjištění nebo zjištění z provedeného auditu důvodně domnívá, že OSS realizující projekt při použití prostředků státního rozpočtu určených na realizaci projektu porušila náležitosti stanovené pro použití těchto prostředků rozpočtovým opatřením, resp. dokumentem o stanovení podmínek (vyjma porušení účelu), nebo porušila právní předpis, **může** v případě, že již došlo k přesunu prostředků státního rozpočtu, v souladu s § 26 odst. 3 rozpočtových pravidel **postupovat**

⁵ § 26 odst. 1 rozpočtových pravidel.

⁶ Metodika ve věci Organizační složka státu jako realizátor projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, č.j. 82518/19/7700-40500-402026 ze dne 5. 2. 2020.

⁷ Použití slova „obdobně“ s odkazem na jiné ustanovení téhož nebo jiného právního předpisu vyjadřuje, že toto ustanovení se vztahuje na vymezené právní vztahy v plném rozsahu.

⁸ Např. „typ“ prostředků nemůže být v rozpočtovém opatření/dokumentu o stanovení podmínek uveden podle § 44 odst. 2 písm. b), d), f) nebo h) rozpočtových pravidel, ale podle § 44 odst. 2 písm. a), c), e) nebo g) rozpočtových pravidel.

⁹ V případě nestandardně stanoveného sníženého odvodu lze přiměřeně použít Metodický pokyn k nestandardně stanoveným odvodům ze strany poskytovatele, č. j. 4065/21/7700-40500-711175 ze dne 1. 2. 2021.

obdobně⁷ podle § 14f rozpočtových pravidel. To znamená, že s ohledem na zjištěné pochybení může zaslat OSS realizující projekt buďto výzvu k provedení opatření k nápravě, nebo výzvu k vrácení prostředků státního rozpočtu nebo jejich části. Předpokladem využití § 14f rozpočtových pravidel odlišnou OSS v roli poskytovatele **je přesun prostředků státního rozpočtu** od odlišné OSS v roli poskytovatele k OSS realizující projekt. Pokud by nastala situace, že v době zjištění pochybení odlišnou OSS v roli poskytovatele by prostředky státního rozpočtu dosud nebyly přesunuty, odlišná OSS v roli poskytovatele by nemohla postupovat podle § 14f rozpočtových pravidel.

[8] Ustanovení § 26 odst. 3 věta první rozpočtových pravidel stanoví, že odlišná OSS v roli poskytovatele – za situace, že již **došlo** k přesunu prostředků státního rozpočtu -, **může postupovat** podle § 14f rozpočtových pravidel. Nicméně platí, že by postup podle § 14f rozpočtových pravidel měl být aplikován **povinně¹⁰** stejně jako u výzev dle § 14f rozpočtových pravidel adresovaných příjemcům dotací. **Odlišná OSS v roli poskytovatele tedy nemůže** zaslat na finanční úřad podnět s podezřením na porušení rozpočtové kázně bez toho, aniž by předtím vydala některou z výzev podle § 14f rozpočtových pravidel.

[9] V případě, že finanční úřad obdrží od odlišné OSS v roli poskytovatele **podnět** s podezřením na porušení rozpočtové kázně ze strany OSS realizující projekt, **musí ověřit**, za situace, že již došlo k přesunu prostředků, vydání některé z výzev podle § 14f rozpočtových pravidel. Vydání výzvy podle tohoto ustanovení je předpokladem pro případné následné vydání platebního výměru na odvod za porušení rozpočtové kázně¹¹. Pokud by odlišná OSS v roli poskytovatele **nevydala** výzvu dle § 14f rozpočtových pravidel, **musí být zjednána náprava**, tj. finanční úřad požádá odlišnou OSS v roli poskytovatele o dodatečné zaslání některé z výzev dle § 14f rozpočtových pravidel OSS realizující projekt.

[10] Vzhledem k tomu, že odlišná OSS v roli poskytovatele v souladu s § 26 odst. 3 rozpočtových pravidel postupuje podle § 14f rozpočtových pravidel **obdobně⁷**, platí i pro tyto případy **dosud platná metodika** týkající se aplikace § 14f rozpočtových pravidel ve vztahu k příjemci dotace¹².

[11] Rozpočtová pravidla neumožňují, aby odlišná OSS v roli poskytovatele aplikovala ve vztahu k OSS realizující projekt § 14e rozpočtových pravidel.

Shrnutí:

Odlišná OSS v roli poskytovatele:

- stanovuje podmínky pro realizaci projektu OSS realizující projekt rozpočtovým opatřením, resp. dokumentem o stanovení podmínek;
- je v případě zjištění porušení náležitostí stanovených rozpočtových opatření, resp. dokumentem o stanovení podmínek (vyjma porušení účelu) nebo v případě zjištění porušení povinností stanovených právním předpisem ze strany OSS realizující projekt, povinna postupovat obdobně podle § 14f rozpočtových pravidel za situace, že již došlo k přesunu prostředků státního rozpočtu z rozpočtu odlišné OSS v roli poskytovatele do rozpočtu OSS realizující projekt;
- není oprávněna aplikovat § 14e rozpočtových pravidel.

¹⁰ Viz Metodický pokyn CHJ č. 14 Metodika realizace postupů k vypořádání kontrolních zjištění. Aplikace ustanovení § 14e a § 14f rozpočtových pravidel, Verze 2.1, Právní stav k 1. 4. 2024.

¹¹ Rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2019, č. j. 1 Afs 293/2018-28.

¹² Metodický pokyn k § 14f rozpočtových pravidel, č. j. 4308/21/7700-40500-050429 ze dne 19. 3. 2021; Odpověď na metodický dotaz – (ne)aplikace § 14f rozpočtových pravidel poskytovatelem, č. j. 30549/23/7600-50500-402026 ze dne 28. 4. 2023.

Finanční úřad:

- je povinen, v případě obdržení podnětu s podezřením na porušení rozpočtové kázně ze strany OSS realizující projekt, ověřit vydání některé z výzev dle § 14f rozpočtových pravidel ze strany odlišné OSS v roli poskytovatele vůči OSS realizující projekt. Nebyla-li výzva dle § 14f rozpočtových pravidel vydána, finanční úřad požádá odlišnou OSS v roli poskytovatele o její dodatečné vydání.

II. OSS v roli poskytovatele stejná s OSS realizující projekt

[12] Je-li OSS v roli poskytovatele stejná s OSS realizující projekt (dále jen „stejná OSS v roli poskytovatele“), znamená to, že prostředky státního rozpočtu určené na realizaci projektu jsou OSS realizující projekt **narozpočtovány** (vyčleněny v jejím rozpočtu), tj. nedochází k přesunu prostředků.

[13] Stejná OSS v roli poskytovatele stanovuje OSS realizující projekt náležitosti, za kterých mají být prostředky státního rozpočtu použity, přičemž tyto náležitosti (podmínky) by měly být stanoveny při zařazení prostředků do státního rozpočtu. V praxi velmi často dochází k tomu, že ke stanovení náležitostí, za kterých mají být prostředky určené k realizaci projektu použity, nedochází při zařazení prostředků do státního rozpočtu, ale dodatečně dokumentem o stanovení podmínek. Tato praxe je všeobecně přijímána, tj. případné stanovení náležitostí dokumentem o stanovení podmínek je akceptováno a není překážkou pro případné následné vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně⁶. Náležitosti stanovené dokumentem o stanovení podmínek se pro OSS realizující projekt stávají závaznými okamžikem, kdy se s nimi prokazatelně seznámila.

[14] Náležitosti, za kterých mají být prostředky státního rozpočtu použity, by měla stejná OSS v roli poskytovatele v souladu s § 26 odst. 2 rozpočtových pravidel stanovit při zařazení prostředků do státního rozpočtu, resp. dokumentem o stanovení podmínek, obdobně⁷ podle § 14 odst. 4 rozpočtových pravidel, tedy obdobně jako jsou rozhodnutím o poskytnutí dotace stanovovány podmínky příjemci dotace. Opět však musí být přihlédnuto k tomu, že OSS realizující projekt nemá postavení příjemce dotace⁸. Stejná OSS v roli poskytovatele může stanovit, že nesplnění některých náležitostí stanovených pro realizaci projektu nebo porušení povinností stanovených právním předpisem bude postiženo nižším odvodem za porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 14 odst. 5 rozpočtových pravidel. Pokud je nižší odvod stanovován procentem nebo procentním rozmezím, měl by být vztažen buďto k celkové částce prostředků určených na realizaci projektu, nebo k částce, v jejímž rozsahu byla porušena rozpočtová kázeň⁹.

[15] Stejná OSS v roli poskytovatele není oprávněná aplikovat § 14f rozpočtových pravidel, to znamená, že v případě zjištění porušení/nedodržení náležitostí stanovených při zařazení prostředků do státního rozpočtu, resp. dokumentem o stanovení podmínek nebo v případě zjištění porušení právních předpisů musí bez dalšího zaslat podnět s podezřením na porušení rozpočtové kázně příslušnému finančnímu úřadu.

[16] Rozpočtová pravidla neumožňují, aby stejná OSS v roli poskytovatele aplikovala § 14e rozpočtových pravidel.

Shrnutí:**Stejná OSS v roli poskytovatele:**

- stanovuje podmínky pro realizaci projektu OSS realizující projekt při zařazení prostředků do státního rozpočtu, resp. dokumentem o stanovení podmínek;

- není oprávněna vůči OSS realizující projekt postupovat dle § 14f rozpočtových pravidel;
- není oprávněna aplikovat § 14e rozpočtových pravidel.

Mgr. Ladislav Henáč
ředitel sekce

Na vědomí

Ministerstvo financí

Oddělení metodiky daně z hazardních her a cenové kontroly Generálního finančního ředitelství